

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI.

 WARSZAWA.

№ 12.

 15 czerwca 1922.

T R E Ś Ć :

ROZPORZĄDZENIA:

	<i>Str.</i>
16. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 maja 1922 r. w przedmiocie dyzlokacji kancelarii notarialnych przy wydziale hipotecznym sądu pokoju w Wieluniu, w okręgu sądu okręgowego w Kaliszu	211
17. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 maja 1922 r. w przedmiocie dyzlokacji sądów pokoju w powiecie grójeckim, w okręgu sądu okręgowego w Warszawie	211
18. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 maja 1922 r. w przedmiocie utworzenia trzeciej kancelarii notarialnej w Pińsku i trzeciej kancelarii notarialnej w Brześciu, w okręgu sądu okręgowego w Pińsku	211
19. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 maja 1922 r. w przedmiocie rozmieszczenia rewirów śledczych w mieście Sosnowcu oraz w powiecie będzińskim w okręgu sądu okręgowego w Sosnowcu	212
20. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 czerwca 1922 r. w przedmiocie dyzlokacji sądów pokoju w powiecie miechowskim w okręgu sądu okręgowego w Sosnowcu	213

OKÓLNIKI:

Okólnik № 547/III. A./22 w sprawie zmiany § 1 ust. 1 rozporządzenia prusk. Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 14 listopada 1902 w przedmiocie wykonywania kary w zakładach karnych	213
Okólnik № 548/IV./22 w sprawie zabezpieczenia kosztów procesowych	213
Okólnik № 549/II. N./22 w przedmiocie spisywania umów w walutach obcych	214
Okólnik № 552/II. O. P./22 w przedmiocie zatrudnienia emerytów w służbie państwowej lub samorządowej	215
Okólnik № 553/II. O. D./22 w przedmiocie stosowania przepisów art. 38 i 51 ustawy emerytalnej z dn. 28 lipca 1921 r.	215
Okólnik № 554/G. S./22 w przedmiocie zwrotu nadwyżki wpisów za II-gie półrocze roku szkolnego 1921/22	217
Okólnik № 555/G. S./22 w sprawie dodatku wyrównawczego dla cywilnych funkcjonarjuszów państwowych	217
Okólnik № 557/II. O. P./22 w sprawie dzieci uprawnionych	219
Okólnik № 558/II. O. P./22 w przedmiocie przerachowania zaopatrzeń emerytalnych w myśl przepisów nowej ustawy emerytalnej z dnia 28 lipca 1921 r.	219

PISMA OKÓLNE:

Pismo okólne № 307/B. R./22 w przedmiocie uwzględnienia dodatku kresowego przy wymiarze dodatków nadzwyczajnych.	220
Pismo okólne № 311/I. P. K./22 w przedmiocie wpływu wypadków wojennych na bieg czasokresu do wykonania prawa odkupu	221
Pismo okólne № 312/I. P. K./22 w przedmiocie przejścia na Państwowy Bank Rolny uprawnień Zarządu Likwidacyjnego Oddziałów Banku Włościańskiego na terenie Państwa Polskiego.	226

ZAWIADOMIENIA:

Spis ogłoszonych w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej ustaw i rozporządzeń Rządu, dotyczących zakresu działania Ministerstwa Sprawiedliwości	226
---	-----

KONKURSY 228

WIADOMOŚCI O WYDAWNICTWACH. 228

16.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 maja 1922 roku w przedmiocie dyzlokacji kancelarii notarialnych przy wydziale hipotecznym sądu pokoju w Wieluniu, w okręgu sądu okręgowego w Kaliszu.

Na zasadzie art. 4 ustawy notarialnej z 1866 roku, po porozumieniu się z Ministrami Skarbu i Spraw Wewnętrznych, zarządzam w okręgu sądu okręgowego w Kaliszu co następuje:

§ 1. Przenosi się kancelarię notarialną przy wydziale hipotecznym sądu pokoju w Wieluniu z Działoszyna do Wieruszowa.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze uzyskuje moc obowiązującą z dniem 1 lipca 1922 roku.

Minister Sprawiedliwości:

Sobolewski

17.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 maja 1922 roku w przedmiocie dyzlokacji sądów pokoju w powiecie grójeckim, w okręgu sądu okręgowego w Warszawie.

Na zasadzie art. 3-go dekretu z d. 7 lutego 1919 roku w przedmiocie dyzlokacji sądów (Dz. Pr. № 14 poz. 170) zarządzam w okręgu sądu okręgowego w Warszawie co następuje:

§ 1. Wylacza się z właściwości terytorjalnej sądu pokoju w Warce gminę Jasieniec i włącza się ją do właściwości terytorjalnej sądu pokoju w Grójcu.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze uzyskuje moc obowiązującą z dniem 1 września 1922 roku.

Minister Sprawiedliwości:

Sobolewski

18.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 maja 1922 roku w przedmiocie utworzenia trzeciej kancelarii notarialnej w Pińsku i trzeciej kancelarii notarialnej w Brześciu, w okręgu sądu okręgowego w Pińsku.

Na zasadzie art. 4 ustawy notarialnej z 1866 roku, po porozumieniu się z Ministrami Skarbu i Spraw Wewnętrznych, zarządzam w okręgu sądu okręgowego w Pińsku co następuje:

§ 1. Tworzy się trzecią kancelarię notarialną w Brześciu i trzecią kancelarię notarialną w Pińsku.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze uzyskuje moc obowiązującą z dniem 1 czerwca 1922 roku.

Minister Sprawiedliwości:

w z. *Z. Rymowicz*

19.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 maja 1922 r. w przedmiocie rozmieszczenia rewirów śledczych w mieście Sosnowcu oraz w powiecie będzińskim w okręgu sądu okręgowego w Sosnowcu.

Na mocy art. 23 dekretu z dnia 3 stycznia 1918 r. (Dz. Pr. № 1) zarządzam w okręgu sądu okręgowego w Sosnowcu co następuje:

§ 1. Znosi się rewiry śledcze I, II, III i IV w Sosnowcu, oraz I, II i III w Dąbrowie.

§ 2. Tworzy się w mieście Sosnowcu, oraz w powiecie będzińskim następujące rewiry śledcze:

a) „I-szy rewir śledczy w Sosnowcu”, obejmujący: terytorjum podkomisarjatów policji państwowej w Sosnowcu Sielec i Pogoń, posterunek policyjny w Modrzejowie oraz gminę Niwkę,

b) „II-gi rewir śledczy w Sosnowcu”, obejmujący: terytorjum I-go komisarjatu policyjnego miasta Sosnowca, oraz terytorjum posterunku policji państwowej w Milowicach.

c) „I-szy rewir śledczy powiatu będzińskiego” z siedzibą w Będzinie, obejmujący: miasta Będzin i Czeladź; gminy: Bobrowniki, Grodziec i Łągisze,

d) „II-gi rewir śledczy powiatu będzińskiego” z siedzibą w Dąbrowie, obejmujący: miasto Dąbrowę, terytorjum stacji kolejowej w Dąbrowie, oraz miejscowość Dębnyki; gminy: Łosień, Olkusk-Siewierską i Zagórze.

e) „III-ci rewir śledczy powiatu będzińskiego” z siedzibą w Zawierciu, obejmujący: miasto Zawiercie i osady: Koziegłowy, Siewierz i Żarki, oraz gminy: Choroń, Koziegłowy, Koziegłówki, Kromolów, Mierzęcice, Mrzygłód, Ożarówce, Niegowę, Pińczycze, Poraj, Porębę, Rokitno Szlacheckie, Rudnik Wielki, Siewierz, Włodowice, Wojkowice Kościelne, Wysoką i Żarki.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze uzyskuje moc obowiązującą z dniem 1 lipca 1922 r.

Minister Sprawiedliwości:

w z. *Z. Rymowicz*

20.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 czerwca 1922 roku w przedmiocie dyzlokacji sądów pokoju w powiecie miechowskim w okręgu sądu okręgowego w Sosnowcu.

Na zasadzie art. 3 dekretu z dnia 7 lutego 1919 roku w przedmiocie dyzlokacji sądów (Dz. Pr. № 14, poz. 170), zarządzam w okręgu sądu okręgowego w Sosnowcu co następuje:

§ 1. Wyłącza się z właściwości terytorjalnej sądu pokoju w Słomnikach gminę Pałecznicę i włącza się ją do właściwości terytorjalnej sądu pokoju w Proszowicach.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze uzyskuje moc obowiązującą z dniem 1 sierpnia 1922 roku.

Minister Sprawiedliwości:

w z. *Z. Rymowicz*

OKÓLNIK № 547/III. A./22

w sprawie

zmiany § 1 ust. 1. rozporządzenia prusk Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 14 listopada 1902 w przedmiocie wykonywania kary w zakładach karnych.

Do Panów Prokuratorów przy sądach apelacyjnych w Poznaniu i Toruniu.

Postanowienia zawarte w § 1 ust. I. rozporządzenia prusk. Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 14 listopada 1902 r. zmienia się w sposób następujący:

„Zakłady karne w Rawiczu, Grudziądzu, Koronowie, Fordonie i Gniewie służą do wykonywania kary ciężkiego więzienia tudzież kary zwykłego więzienia—wynoszącej ponad 1 rok”.

Warszawa, dnia 23 maja 1922 roku.

Minister Sprawiedliwości:

Sobolewski

OKÓLNIK № 548/IV./22

w sprawie

zabezpieczenia kosztów procesowych.

Do wszystkich sądów w b. dzielnicy pruskiej.

Postanowienia wykonawcze do II części polsko-gdańskiej umowy z 24.10.1921 r. wydane dnia 24 lutego 1922 r. przez Senat Wolnego Miasta Gdańska, a ogłoszone w urzędowym wydawnictwie „Sonder Ausgabe zum

Staatsanzeiger für Danzig" № 24 z 1922 r. pod L. 10 zawierają następujące wskazówki dla sądów gdańskich.

„Do tej pory nie zawarto umowy (art. 61) w przedmiocie zabezpieczenia kosztów procesowych (par. 110 ust. o post. cyw. spr. spor.) i płacenia zaliczek na koszty sądowe (par. 85 niem. ust. o koszt. sąd.). Wobec tego nie istnieją już warunki, pod którymi przewidziane jest wedle par. 110 ust. 2 L. 1 ustawy o postępowaniu w cywilnych sprawach spornych i wedle par. 85 ust. 2 L. 1 niemieckiej ustawy o kosztach sądowych uwolnienie od złożenia zabezpieczenia i obowiązek płacenia zaliczek, choćby do tej pory uważano, iż warunki te istnieją”.

Wobec tego oświadczenia Senatu Wolnego Miasta Gdańska, stanowiącego dosłowny przekład tekstu niemieckiego, obywatele Wolnego Miasta Gdańska, występując w charakterze powoda głównego lub ubocznego albo w charakterze wnoszącego skargę nieważności lub skargę o przywrócenie do pierwotnego stanu, są obowiązani w myśl par. 110 ust. 1 ustawy o postępowaniu w cywilnych sprawach spornych składać na żądanie pozwanego zabezpieczenie kosztów procesowych; tem samem staje się bezprzedmiotem zarządzenie z dnia 14 kwietnia 1922 r. wydane przez Szefa Departamentu Sprawiedliwości b. Ministerstwa b. dzielnicy pruskiej, ogłoszone w Dzienniku Urzędowym tegoż Ministerstwa w № 24 pod poz. 230.

W końcu zwraca się uwagę, że w myśl art. 62 umowy polsko-gdańskiej obywatele Rzeczypospolitej Polskiej i obywatele Wolnego Miasta Gdańska mogą wzajemnie korzystać przy zachodzących warunkach ustawowych (par. 114 ust. 1 ustawy o postępowaniu w cywilnych sprawach spornych) z prawa ubogich.

Warszawa, dnia 30 maja 1922 r.

Za Ministra:
Podsekretarz Stanu
Z. Rymowicz

OKÓLNIK № 549/II. N./22

w przedmiocie

spisywania umów w walutach obcych.

Do Panów Notarjuszów.

Wedle wiadomości, jaką otrzymałem z Ministerstwa Skarbu do tego Ministerstwa zgłaszają się niejednokrotnie osoby żalące się iż Pp. Notarjusze odmawiają spisania umów, opiewających na waluty zagraniczne, powołując się na art. 6 ustawy z 17 grudnia 1921 r. (Dz. Ust. № 103 poz. 741) także i w tych wypadkach, gdy jeden z kontrahentów jest obywatelem zagranicznym, względnie zamieszkuje zagranicą.

Wobec tego zwracam uwagę Pp. Notarjuszów, że w myśl wymienionego artykułu ustawy zakaz zawierania umów w walutach obcych obejmuje tylko wypadki, gdy obie strony, między którymi umowa ma obowiązywać, są obywatelami polskimi i stale w Polsce zamieszkują.

Warszawa, dnia 1 czerwca 1922 r.

Za Ministra:
Podsekretarz Stanu
Z. Rymowicz

OKÓLNIK № 552/II. O. P./22

w przedmiocie

zatrudnienia emerytów w służbie państwowej lub samorządowej.

Ministerstwo Skarbu nadesłało odpis następującego swojego pisma z dnia 13/5 1922 r. № 1264/22/A. A./Em.:

„Do Wielkopolskiej Izby Skarbowej w Poznaniu.

Na sprawozdanie z dn. 21 lutego r. b. L. VII-18169 Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że według art. 20 Ustawy Emerytalnej z dn. 28.VII.1921 r. (Dz. Ust. R. P. № 70, poz. 466) emeryt, obejmujący stanowisko w służbie państwowej lub samorządowej za wynagrodzeniem, może pobierać tylko taką część uposażenia emerytalnego, która wraz z tem wynagrodzeniem nie przewyższa uposażenia przywiązanego do stanowiska piastowanego ostatnio przez emeryta w służbie czynnej.

Wspomniana ustawa nie robi żadnej różnicy między stanowiskiem stałym a czasowym i wynagrodzeniem dziennem lub miesięcznym. Wobec tego należy stosować wyżej przytoczone postanowienia art. 20 ustawy emeryt. do wszystkich bez wyjątku emerytów, zajętych przy władzach i urzędach państwowych lub samorządowych.

Odnośnie zapytania, czy emeryci b. państw zaborczych, zajęci czasowo w instytucjach państwowych lub samorządowych jako niestali funkcjonariusze mają prawo przed ukończeniem 60 lat życia do pełnych (t. j. 100%) emerytur w myśl wspomnianej na wstępie ustawy, Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że tylko tacy emeryci mogą rościć prawo do doliczenia do wysługi emerytalnej czasu ponownej służby w urzędach państwowych, którzy zostali reaktywowani w ścisłem tego słowa znaczeniu, a więc mianowani na stałe zgodnie z przepisami ustawy o państwowej służbie cywilnej (w art. 3 ust. emer.).

Równocześnie Ministerstwo Skarbu przypomina, że w myśl § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 10 listopada 1921 r. (Dz. Ust. R. P. № 93, poz. 686) mają wszystkie władze i urzędy państwowe lub samorządowe, zatrudniające u siebie emerytów za wynagrodzeniem, zawiadamiać właściwą Izbę Skarbową, w której okręgu dani emeryci pobierają zaopatrzenie emerytalne, o terminie przyjęcia emerytów do służby czynnej, jakoteż o wysokości wypłacanego im wynagrodzenia służbowego”.

O tem zawiadamiam w celu zastosowania się.

Warszawa, dnia 30 maja 1922 roku.

Za Ministra:
Podsekretarz Stanu
Z. Rymowicz

OKÓLNIK № 553/II. O. D./22

w przedmiocie

stosowania przepisów art. 38 i 51 ustawy emerytalnej z d. 28 lipca 1921 r. (Dz. U. R. P. № 70 poz. 466.)

Ze strony niektórych władz Zarządu Sprawiedliwości zwrócono się do Ministerstwa Sprawiedliwości z zapytaniem, czy pod pojęciem „dzieci służbnych i uprawnionych”, wspomnianych w art. 38 ustawy emerytalnej, pod-

padają wszystkie dzieci ślubne i uprawnione zmarłego bez wyjątku, chociażby nawet nie były na utrzymaniu zmarłego i nie miały praw do zaopatrzenia, tudzież, czy z uwagi na brzmienie art. 51 ustawy emerytalnej, nieco odmienne od brzmienia art. 36 ustawy emerytalnej, należałoby przyjąć, iż ustawa emerytalna w art. 51 użyła określenia „sieroty” w celu ściśnienia koła dzieci uprawnionych do pośmiertnego, mianowicie przez wyrażenie to rozumiała tylko te dzieci, które w myśl przepisów ustawy emerytalnej miałyby prawo do zaopatrzenia sierociego.

Ministerstwo Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu wyjaśnia poruszoną kwestję jak następuje:

Według brzmienia art. 38 ustawy emerytalnej ustawodawca, przyznając pośmiertne w drugim rzędzie dzieciom ślubnym i uprawnionym zmarłego nie wprowadził żadnych dalszych ograniczeń w tym względzie, co wskazuje na to, iż wyrażoną w ustawie wolą ustawodawcy jest przyznać pośmiertne w drugim rzędzie do niepodzielnej ręki dzieciom ślubnym i uprawnionym zmarłego bez wyjątku.

Że tak, a nie inaczej, należy rozumieć wspomniane wyżej postanowienie ustawy, wskazują na to poniekąd postanowienia zawarte w drugim ustępie § 11 rozporządzenia Rady Ministrów z d. 10 listopada 1921 r. (Dz. U. R. P. № 93 poz. 686). Ponadto za tego właśnie rodzaju ujęciem rzeczcy przemawia także sposób uregulowania kwestji pośmiertnego we wspomnianym wyżej artykule ustawy wskazujący na to, iż ustawodawca, uwzględniając przy przyznaniu pośmiertnego przede wszystkim najbliższą rodzinę zmarłego i nie uzależniając wypłaty pośmiertnego od wykazania pokrycia kosztów pogrzebu zmarłego, dał niewątpliwie do poznania, iż uważa pośmiertne przede wszystkim, jako fundusz mający służyć na pokrycie kosztów likwidacji gospodarstwa zmarłego w ogólności, w szczególności zaś ciężającej z reguły na najbliższej rodzinie zmarłego nadwyżki kosztów, która powstaje z konieczności prowadzenia gospodarstwa domowego zmarłego przez jakiś czas, aż do chwili przystosowania się rozmiaru tegoż gospodarstwa do nowych warunków, stworzonych śmiercią funkcjonariusza państwowego.

Ta sama dążność ustawodawcy przebiega także z treści postanowień art. 51 ustawy emerytalnej w odniesieniu do przypadków przyznania pośmiertnego po emerytach b. państw zaborczych, skutkiem czego postanowienia te szczególnie, o ile chodzi o przyznanie pośmiertnego najbliższej rodzinie zmarłego, nie inaczej rozumieć należy, jak tylko tak, jak to wyżej odnośnie do przepisów art. 38 ustawy emerytalnej przedstawiono, a więc przez wymienione w art. 51 ustawy emerytalnej wyrażenie „sieroty” rozumieć należy ślubne i uprawnione dzieci zmarłego bez wyjątku.

Różnica w brzmieniu art. 38 i 51 ustawy emerytalnej polegająca na tem, iż ustawodawca w art. 38 jako osoby uprawnione w drugim rzędzie do pośmiertnego wymienia „ślubne i uprawnione dzieci” zmarłego, podczas gdy w art. 51 używa dla określenia tych osób wyrażenia „sieroty” mogłaby co prawda nasuwać wątpliwości co do właściwej woli ustawodawcy. Gdy się jednakowoż uwzględni, iż pojęcie „sierot” w stosunku do pojęcia „dzieci ślubnych i uprawnionych” z istoty swej obejmuje raczej szersze, aniżeli ciaśniejsze, koło osób i gdy z drugiej strony niema powodów przypisywać ustawodawcy iżby w przypadkach śmierci emerytów b. państw zaborczych chciał rozszerzyć koło osób uprawnionych do korzystania z pośmiertnego w rzędzie drugim, nie możnaby wspomnianej różnicy w wyrażeniu się ustawodawcy nadawać znaczenia głębszego, lecz tak w przypadkach objętych art. 38, jak i w przypadkach określonych art. 51 ustawy emerytalnej jako osoby powołane w drugim rzędzie do korzystania z pośmiertnego trzeba przyjąć dzieci ślubne i uprawnione zmarłego, a to tem

bardziej, iż ustawa emerytalna pozatem nigdzie nie przeciwstawia pojęcia „sierot” pojęciu dzieci „ślubnych i uprawnionych” zmarłego — przeciwnie treść art. 22 ustawy emerytalnej w połączeniu z napisem rozdziału III tej ustawy każe wnosić, iż ustawodawca pojęcie sierot utożsamia z pojęciem dzieci ślubnych i uprawnionych w odróżnieniu od innych dzieci zmarłego, jak np. dzieci nieślubnych, adoptowanych, przybranych i t. p.

Warszawa, dnia 5 czerwca 1922 r.

Za Ministra:
Podsekretarz Stanu
Z. Rymowicz

OKÓLNIK № 554/G. S./22

w przedmiocie

zwrotu nadwyżki wpisów za II-gie półrocze roku szkolnego 1921/22.

Do Pana Prezydenta Komisji Kodyfikacyjnej oraz do wszystkich władz asygnujących Wymiaru Sprawiedliwości i Więziennictwa w całym Państwie.

Okólnikiem № B. R./493/22 Dz. Urzęd. Ministerstwa Sprawiedliwości № 4/1922 termin składania podań interesowanych funkcjonariuszów o przyznanie im zapomóg na opłatę wpisów szkolnych za II-gie półrocze 1921/22 roku szkolnego wyznaczono na 15 marca 1922 roku.

Ze względu jednak że po tej dacie wpisy szkolne podwyższono upoważniam wszystkie władze asygnujące Wymiaru Sprawiedliwości i Więziennictwa do przyjmowania podań uzupełniających i do wypłacenia interesowanym funkcjonariuszom połowy nadwyżki wpisów za II-gie półrocze 1921/22 roku szkolnego.

O dokonanych z tego tytułu dopłatach należy zawiadomić Ministerstwo najdalej do 15 lipca 1922 roku.

Warszawa, dnia 6 czerwca 1922 r.

Za Ministra:
Podsekretarz Stanu
Z. Rymowicz

OKÓLNIK № 555/G. S./22.

w sprawie

dotatku wyrównawczego dla cywilnych funkcjonariuszów państwowych.

Do Pana Prezydenta Komisji Kodyfikacyjnej oraz wszystkich władz asygnujących Wymiaru Sprawiedliwości i Więziennictwa w całym Państwie.

Rada Ministrów w dniu 3 czerwca r. b. uchwaliła przyznać cywilnym funkcjonariuszom państwowym począwszy od 1 czerwca r. b. dodatek wyrównawczy w wysokości 20% miesięcznego pełnego uposażenia, a to ce-

lem częściowego wyrównania różnicy między uposażeniem cywilnych funkcjonariuszów, a uposażeniem osób wojskowych.

Uprawnionymi do otrzymania dodatku wyrównawczego są wszyscy cywilni funkcjonariusze państwowi, którzy mają swe stałe miejsca służbowe na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej i pobierają uposażenie w myśl postanowień ustaw z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. № 65 poz. 429 — 436), komornicy sądowi, którzy pobierają zaliczki na poczet przyszłego uposażenia tudzież pracownicy kontraktowi, których wynagrodzenie ustalono po myśli zasad, zawartych w ustępie 3 im zarządzenia Prezydium Rady Ministrów z dnia 3 marca 1921 № 3868, o ile pozostają w czynnej służbie w dniu płatności dodatku wyrównawczego.

Dodatek wyrównawczy wypłacić należy również djetarzom tudzież pomocnikom i pomocnikom kancelaryjnym, przyjętym na zasadzie postanowień § 73 rozporządzenia b. austr. wszystkich ministerstw z dnia 25/1 1914 r. (Dz. P. P. № 21), pomocnikom woźnych, zastępcom egzekutorów i kursorom, przyjętym na czas nieograniczony za stałym wynagrodzeniem miesięcznym a także tymczasowym pomocnikom i pomocnikom kancelaryjnym oraz tymczasowym pomocniczym woźnym w okręgach sądów apelacyjnych we Lwowie i w Krakowie, którzy pierwotnie przyjęci byli do służby na czas zgóry oznaczony lecz następnie stałe przedłużany.

Wyłączeni są natomiast od dodatku wyrównawczego pracownicy kontraktowi, których wynagrodzenie umowne jest wyższe od uposażenia urzędnika lub funkcjonariusza, spełniającego analogiczne lub podobne funkcje, dalej pracownicy sezonowi i czasowi, a wreszcie z pośród funkcjonariuszów, odbywających służbę wojskową poza wiekiem poborowym, funkcjonariusze samotni.

Młodocianym pracownikom poniżej lat 18, należącym do kategorii niższych funkcjonariuszów, należy wypłacić tytułem dodatku wyrównawczego 20% pobieranego przez nich faktycznie uposażenia.

Wydatek spowodowany wypłatą dodatku wyrównawczego należy księgować na § 1 poz. 1c, 2c, 3c i 4c pod nazwą „Doraźne zasiłki” w szczególności zaś wydatek odnoszący się do dodatków reprezentacyjnych i funkcyjnych za kierownictwo na § 1 poz. 1c.

Dodatek wyrównawczy za miesiąc czerwiec r. b. należy wypłacić cywilnym funkcjonariuszom państwowym bezzwłocznie w wysokości 20% uposażenia miesięcznego, przypadającego tym funkcjonariuszom w miesiącu czerwcu r. b., w przyszłości zaś należy dodatek ten wypłacać w dniu pierwszego każdego miesiąca w wysokości 20% od uposażenia, przypadającego w danym miesiącu.

Przy wymiarze dodatku należy uwzględnić płacę zasadniczą, dodatek za wysługę lat, dodatek za studia wyższe, dodatek drożyzniany do płacy zasadniczej wraz z dodatkiem wyrównawczym dla miast Warszawy i Łodzi, oraz dodatek reprezentacyjny i funkcyjny za kierownictwo, nadto zaś dla sędziów i prokuratorów dodatki starszeństwa, uzupełnione w myśl ustawy z dn. 7/IV 1922 (Dz. U. № 26 poz. 21). Wszelkie inne dodatki, w szczególności także jednorazowe dodatki (zasiłki) miesięczne i t. zw. dodatek kresowy, nie wchodzi natomiast w rachubę przy wymiarze dodatku wyrównawczego.

O wysokości kwoty wypłaconej tytułem dodatku wyrównawczego władze asygnujące obowiązane są niezwłocznie po dokonaniu wypłaty zawiadomić Ministerstwo Sprawiedliwości.

Warszawa, dnia 9 czerwca 1922 roku.

Za Ministra:
Podsekretarz Stanu
Z. Rymowicz

OKÓLNİK № 557/II. O. P./22

w sprawie
dzieci uprawnionych.

Ministerstwo Skarbu pismem z dnia 12 maja 1922 r. № 2169/D. A./Em. wyjaśniło co następuje:

„Według art. 5 ust. uposażeniowej z 13 lipca 1920 r. (Dz. U. № 65) uwzględnia się przy zaliczaniu funkcjonariuszy państwowych do grup rodzinnych dzieci ślubne i „uprawnione”, podobnie i art. 22 ust. emerytalnej przyznaje prawo do pensji sierocych pozostałym po funkcjonariuszu państwowym dzieciom ślubnym i „uprawnionym”.

Wskutek zapytania jednej z władz Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że pod pojęcie dzieci uprawnionych podpadają tylko dzieci legitymowane funkcjonariusza państwowego, a nie również dzieci adoptowane”.

O tem zawiadamiam w celu zastosowania się.

Warszawa, dnia 8 czerwca 1922 r.

Za Ministra:
Podsekretarz Stanu
Z. Rymowicz

OKÓLNİK № 558/II. O. P./22

w przedmiocie

przerachowania zaopatrzeń emerytalnych w myśl przepisów nowej ustawy emerytalnej z dnia 28 lipca 1921 r.

Ministerstwo Skarbu pismem z dnia 23 maja 1922 r. № 3734/D. A. Em. nadesłało następujący okólnik:

„Wskutek licznych zażaleń, tak ze strony osób pobierających zaopatrzenie, jakoteż ze strony posłów sejmowych, że przerachowania zaopatrzeń emerytalnych w myśl przepisów nowej ustawy emerytalnej z 28.VII 1921 r. (Dz. Ust. R. P. № 70), postępują bardzo powoli — zażądałem sprawozdań od Dyrektorów Izby Skarbowych, wyjaśniających przyczyny zwłoki.

Ze sprawozdań tych okazuje się, że winę opóźnień ponoszą poszczególne władze resortowe, które w myśl rozporządzenia wykonawczego do ustawy emerytalnej mają zebrać przepisane dokumenty i dokonać przerachowania, poczem przesłać referaty wymiaru przerachowanych zaopatrzeń właściwym władzom skarbowym do uzgodnienia. Wszyscy Dyrektorowie zgodnie donoszą, że prace te postępują bardzo powoli, a ponadto, że w aktach nadsyłanych brak często potrzebnych dokumentów, przerachowania zaś są w bardzo wielu wypadkach mylnie dokonane. To wszystko spowodowuje korespondencję władz skarbowych z odnośnymi władzami wymiarowemi, a w następstwie przeciąga ostateczne załatwienie spraw.

Aby zatem sprawę przerachowania zaopatrzeń o ile możliwości w ciągu miesiąca ostatecznie dokonać i zapobiec słusznym skargom emerytów, pobierających dotychczas zaopatrzenie w bardzo skromnych kwotach — upraszam Pana Ministra (Prezesa) o jaknajszybsze wydanie podległym sobie władzom polecenia, aby w jaknajkrótszym terminie uskuteczniły dokładnie

zgodnie z przepisami przerachowania zaopatrzeń i akta przesłały właściwym władzom skarbowym do uzgodnienia.

Przy tej sposobności upraszam Pana Ministra (Prezesa) o wydanie zarządzenia, ażeby akta w sprawie wymiaru emerytury funkcjonariuszom przechodzącym obecnie na emeryturę, przesyłano odnośnym władzom skarbowym o ile możliwości z początku miesiąca, w którym ma być dany funkcjonariusz spensjonowany, tak, aby między wstrzymaniem mu czynnych poborów a wyasygnowaniem należnej emerytury nie zachodziła żadna przerwa”.

O tem zawiadamiam w celu zastosowania się.

Warszawa, dn. 8 czerwca 1922 r.

Za Ministra:
Podsekretarz Stanu

Z. Rymowicz

PISMO OKÓLNE № 307/B. R./22

w przedmiocie

uwzględniania dodatku kresowego przy wymiarze dodatków nadzwyczajnych.

Do Panów Prezesów sądów apelacyjnych i okręgowych, oraz do Panów Naczelników więzień na obszarze Ziemi Wschodnich, do Pana Prezesa sądu okręgowego i do Pana Naczelnika Więzienia w Białymstoku.

Wobec otrzymanych z kilku stron zapytań podaję do wiadomości Panów Prezesów Sądów i Panów Naczelników Więzień na obszarze Ziemi Wschodnich treść poniższego pisma Ministerstwa Skarbu z dnia 16 maja r. b. L.1165/BD/7.

„Odpowiadając na pismo z dnia 24 kwietnia b. r. L. B. R. 2768/22 Ministerstwo Skarbu oznajmia, że z uwagi na wyraźne brzmienie dotyczących uchwał Rady Ministrów oraz tut. rozporządzeń, nie jest w możności zgodzić się na to, aby przy obliczaniu zasiłków nadzwyczajnych, wypłaconych urzędnikom państwowym w lutym (50%) marcu (40%) i kwietniu (50–70%) wzięty był pod uwagę również i dodatek kresowy”.

Powyższe wyjaśnienie Ministerstwa Skarbu dotyczy oczywiście także i dalszych dodatków nadzwyczajnych, przyznanych na maj i czerwiec r. b.

O ileby wbrew wyraźnemu brzmieniu odnośnych okólników w którymkolwiek z okręgów sądowych lub w któremkolwiek więzieniu dodatek kresowy był uwzględniony przy wymiarze wypłaconych w roku bieżącym dodatków nadzwyczajnych, powstałe stąd nadpłaty należy ściągnąć w możliwie najkrótszym czasie, a w każdym razie najwyżej w sześciu ratach miesięcznych, przy zawiadomieniu Ministerstwa.

Warszawa, dnia 29 maja 1922 r.

Za Ministra:
Podsekretarz Stanu

Z. Rymowicz

PISMO OKÓLNE № 311/I. P. K./22

w przedmiocie

wplywu wypadków wojennych na bieg czasokresu do wykonania prawa odkupu.

Do sądów w b. dzielnicy austriackiej.

Udzielam do wiadomości podane poniżej orzeczenie Sądu Najwyższego powzięte na ogólnym zebraniu w dniu 26 listopada 1921 r:

Od p i s.

„Do Pana Ministra Sprawiedliwości.

W piśmie z dnia 10 stycznia 1921 r. № 36743/2849/20 Pan Minister zwrócił się do mnie w myśl art. 3 p. a) dekretu z dn. 8 lutego 1919 roku (Dz. Praw № 15 poz. 199) z żądaniem poddania pod rozważenie Zgromadzenia Ogólnego Sądu Najwyższego pytania następującego:

„Czy i na jakiej zasadzie prawnej Sąd w b. dzielnicy austriackiej może bieg terminu do wykonania zastrzeżonego prawa odkupu uznać za zawieszony lub przedłużony, skoro ustali, że okoliczności bezpośrednio lub pośrednio związane z wypadkami wojennymi przeszkodziły uprawnionemu w wykonaniu prawa odkupu we właściwym czasie?”

Jakoż wniosek ten istotnie poddałem pod decyzję Zgromadzenia Ogólnego Sądu, które na posiedzeniu, w dn. 26 listopada r. z. odbytem uchwaliło opinię następującą:

1. Ustawodawstwo wojenne w b. Austrii nie zawiera przepisu, któryby ogólnie upoważniał sądy do zawieszania lub przedłużania z powodu wypadków wojennych biegu zakreślonego umową czasokresu na wykonanie prawa odkupu nieruchomości przez sprzedawcę.

Na mocy rozp. ces. z 29 sierpnia 1914 r. (D. p. p. № 227) Rząd otrzymał upoważnienie do uregulowania drogą rozporządzenia wpływu wypadków wojennych na bieg czasokresów lub dotrzymanie terminów, unormowanych istniejącymi przepisami lub ustanowionych przez władze, tudzież na postępowanie przed władzami. W szczególności na zasadzie rzezonego upoważnienia Rząd mocen był postanowić, o ile i w jaki sposób należy zatamować lub usunąć niekorzystne skutki prawne, mogące powstać z powodu wypadków wojennych, czy z tytułu zaniedbania czasokresów lub terminów, czy z innych przyczyn. Na polu prawa cywilnego rząd uczynił z upoważnienia tego użytek tylko w nader ograniczonym rozmiarze. Pomijając rozporządzenie o terminach do zaprotestowania weksli, jako tu nienależące, są tylko dwa rozporządzenia o wpływie wojny na czasokresy prawa cywilnego i postępowanie w sprawach prywatno-prawnych, mianowicie rozporządzenie z 8 października 1914 r. (Dz. p. p. № 271) i z 30 listopada 1915 r. (Dz. p. p. № 368), § 3 rozp. z r. 1914 stanowi, że czasu, w którym sąd nie wykonywał czynności z powodu wypadków wojennych, nie wlicza się do czasokresu, przepisanego dla wniesienia skargi do sądu. Rozp. z r. 1915 rozciąga ów przepis i na wszelkie wnioski i oświadczenia, przypadające do złożenia w sądzie, z którym na skutek wypadków wojennych porozumienie jest uniemożliwione.

2. Zastosowanie powyższych przepisów do prawa odkupu zależy od odpowiedzi na pytanie: czy i o ile wykonanie prawa odkupu zawisłe jest od czynności urzędowej sądu.

W zasadzie prawo odkupu ziszcza się przez zażądanie odprzedania nieruchomości z równoczesnym zaofiarowaniem wzajemnych świadczeń, od których zależy wykonanie prawa odkupu (§§ 1052, 1066, 1062, 1069 u. c., tak samo wyraźnie § 497 niem. u. c. a także Kod. Nap. art. 1659, mimo pozornie tylko sprzecznego art. 1662). Tej zaś czynności nie stoi na przeszkodzie ani zawieszenie urzędowania sądu, ani niemożność porozumienia się z sądem. Osoba, której służy prawo odkupu, zwrócić się musi do sądu dopiero wtedy, gdy chodzić będzie o wytoczenie sporu przeciw właścicielowi, wzbraniającemu się odprzedać obciążoną prawem odkupu nieruchomości. Po wykonaniu prawa odkupu w powyższym znaczeniu służy mu następnie prawo skargi w ogólnym czasokresie przedawnienia, co nie uwłacza naturalnie prawu przeciwnika uchronienia się przeciw ujemnym skutkom stanu niepewności za pomocą odpowiedniej skargi (np. ustalającej — por. w tym przedmiocie dla prawa niemieckiego komentarz radców trybunału Rzeszy do § 503 u. c. uw. 31). O ileby więc sąd w czasie biegu czasokresu, przeznaczanego na wniesienie skargi, był z powodu wypadków wojennych nieczynny, lub dla jednej ze stron niedostępny, czasokres ten przedłużałby się w myśl rozp. z 8 października 1914 r., (Dz. p. p. № 271), i 30 listopada 1915 r. (Dz. p. p. № 368), odpowiednio do czasu zawieszenia czynności sądu lub jego niedostępności.

W razach, gdy jedna ze stron, pomiędzy którymi zachodzi spór o prawo odkupu, jest osobą wojskową lub osobą, co do ochrony swych praw prywatnych postawioną na równi z wojskowymi, rozważyć należy, czy i jaki wpływ na umowny czasokres odkupu mogą mieć przepisy ces. rozp. z 29 lipca 1914 r. (Dz. p. p. № 178) i rozp. z 4 stycznia 1917 r. (Dz. p. p. № 11), zawierające postanowienia wyjątkowe dla osób wojskowych i z nimi zrównanych w zakresie postępowania w sprawach prywatno-prawnych. Rozporządzenia te, oprócz ulg co do czasokresów proceduralnych, przewidują dla wojskowych także wyjątkowe postanowienia co do czasokresów prawa materialnego. Według ostatniego ustępu § 6 pierwszego z rzeczonych rozporządzeń osoby wojskowe, nie zastępowane przez kuratora, a przez zaniechanie dochodzenia swych roszczeń narażone na stratę, mogą, o ile do tego nie wystarczają normalne środki prawne, i o ile ustawy cywilne nie nadają praw im dalej idących — wnieść skargę w ciągu dni 30 po upływie terminu, oznaczonego w § 4 tego rozp. w brzmieniu rozp. z 4 stycznia 1917 r. (t. j. po upływie trzech miesięcy od powrotu ze służby wojskowej) przeciw osobom, które z ich szkody korzyść odniosły. Zastosowalność tego przepisu do wypadków prawa odkupu zależy od rozstrzygnięcia pytania: czy użyte w nim wyrażenie „dochodzenie” obejmuje tylko dochodzenie sądowe, czy też odnosi się i do przeszkód w pozasądowym dochodzeniu prawa odkupu. Zasadniczo przez „dochodzenie roszczenia” rozumieć należy nietylko skargę sądową, lecz i kroki pozasądowe, zmierzające do urzeczywistnienia roszczenia. Za tą wykładnią, oprócz zasady ogólnej „lege non distinguente nec nostrum est distinguere” przemawia wyrazownictwo użyte w innych podobnych przepisach, np. w § 933 u. c. w jego nowym brzmieniu, gdzie ustawodawca dla dotrzymania oznaczonego tam czasokresu, wyraźnie zaznacza konieczność wytoczenia w tym czasie sądowego dochodzenia. O ileby zatem sprzedawca nieruchomości, uprawniony do odkupu, w dobie upływu zastrzeżonego gwoli temu terminu znajdował się w służbie wojskowej, przytoczone powyżej przepisy wyjątkowe przyznają mu do wykonania tego prawa poza termin umówiony czasokres trzydziestodniowy ponad trzy miesiące od powrotu ze służby wojskowej. Do czasokresu zaś, w którym skarga o wykonanie prawa odkupu ma być wniesiona do sądu, nie wlicza się ani czasu, przez który uprawniony po powstaniu prawa skargi, t. j. po pozasądowym bezskutecznym usiłowaniu wykonania prawa od-

kupu wobec zobowiązanego znajdował się w służbie wojskowej, ani pierwszych trzech miesięcy od jego powrotu ze służby wojskowej. Na takiż sam przeciąg czasu ulega zwłoce skarga, jeżeli zobowiązany wstępuje przed jej wniesieniem do służby wojskowej, a sądowe dochodzenie roszczenia przeciw niemu ulega zawieszeniu, jeżeli w chwili wstąpienia zobowiązanego do służby wojskowej skarga przeciw niemu już była wniesiona. Ulgi powyższe, dla osób wojskowych wprowadzone, mają w myśl ustępu końcowego § 1 rozp. z r. 1914 (Dz. p. p. № 178) zastosowanie do jeńców i zakładników, przez nieprzyjaciela zatrzymanych, tudzież do osób, przebywających w miejscowościach, odciętych wskutek wypadków wojennych od połączenia z sądem, o ile okoliczności te wyrzecz mogą niekorzystny dla tych osób wpływ na tok postępowania sądowego.

4. W powyższych granicach ustawodawstwo wojenne austriackie przewiduje oddziaływanie wypadków wojennych na bieg czasokresów dla urzeczywistnienia prawa odkupu. Nie uchyliło zaś i w niczem nie zmieniło tych postanowień rozporządzenie Rady Obrony Państwa z 18 sierpnia 1920 r. (Dz. U. № 81, poz. 544), i wydane na jego podstawie rozp. Rady Ministrów z 15 listopada 1920 r. (Dz. U. № 106, poz. 701), z dnia 16 lutego 1921 r. (Dz. U. № 18, poz. 102), zawieszające postępowanie sądowe w sprawach cywilnych dla stron i ich pełnomocników, pozostających w służbie czynnej wojska polskiego na czas do 24 maja 1921 r.

5. W piśmie Ministerstwa Sprawiedliwości poruszono pytanie: czy przy wykonaniu prawa odkupu mogą być zastosowane przepisy moratoryjne. Praktyka niektórych sądów odpowiada na pytanie to twierdząco, w imię art. 15 ustawy moratoryjnej z 26 czerwca 1919 r. (Dz. p. № 51, poz. 332), wedle którego sąd może udzielić moratorium dla zobowiązań wszelkiego rodzaju, i bez względu na czas ich powstania. Wyrażenie: „zobowiązania wszelkiego rodzaju”, może mieć atoli zastosowanie tylko w zakresie zobowiązań, dla których ustawę moratoryjną wydano, to jest tylko w zakresie wszelkich zobowiązań pieniężnych. Wyrażenie: „zobowiązania wszelkiego rodzaju”, użyte w art. 15, oznacza jedynie, że moratorium sędziowskie jest dopuszczalne i co do zobowiązań, względem których mocy samej ustawy wykluczone jest moratorium ustawowe. Zobowiązania zaś te są wyliczone w art. 2 i 3 ustawy moratoryjnej. Że ustawa z 26 czerwca 1919 r. nie ogarnia innych zobowiązań poza sferą zobowiązań pieniężnych, dowodem tego jest okoliczność, że dla jednej z kategorii zobowiązań, nie mających charakteru zobowiązań pieniężnych, mianowicie dla zobowiązań wiertniczych wprowadzone moratorium mocą osobnej ustawy z 5 czerwca 1919 r. (Dz. p. № 45, poz. 317).

6. Uwydatniającej się w praktyce sądowej dążności do stosowania w danych wypadkach przepisu § 1496 u. c. nie można uważać za trafną, gdyż przepis ten odnosi się tylko do ustawowych czasokresów zasiedzenia lub zadawnienia, jakimi nie są czasokresy umowne do wykonania prawa odkupu.

7. Pozostaje do rozważenia pytanie: czy dekret z 16 stycznia 1919 r., Dz. p. № 9 poz. 121, w przedmiocie zawieszenia biegu terminów i przedawnienia, ma moc obowiązującą dla b. zaboru austriackiego? Dekret powyższy wydany został w czasie, kiedy w Rzeczypospolitej Polskiej władzę ustawodawczą wykonał: a) Naczelnik Państwa—przez zatwierdzenie projektów ustawodawczych uchwalanych przez Radę Ministrów na mocy art. 3 dekretu z 22 listopada 1918 r. (Dz. p. № 17 poz. 41), b) Polska Komisja Likwidacyjna w Krakowie—na obszarze Galicji Zachodniej i c) Tymczasowy Komitet Rządzący we Lwowie—na obszarze Galicji Wschodniej. Władzę ustawodawczą Polskiej Komisji Likwidacyjnej i Tymczasowego Komitetu Rządzącego uznał wyraźnie art. 9 Statutu Komisji Rządzącej dla Galicji z 10

stycznia 1919 r. (Dz. p. № 7 poz. 106). Okres współrzędnej działalności wymienionych trzech władz ustawodawczych trwał od listopada 1918 r. do lutego 1919 r., mianowicie do zebrania się Sejmu Ustawodawczego. Dekrety wydane przez Naczelnika Państwa nie zawsze zawierają oznaczenia obszaru, dla którego mają obowiązywać. Niektóre zaznaczają wyraźnie, że obowiązują tylko na ziemiach b. zaboru rosyjskiego, a niektóre znów były wydane tylko dla ziem b. zaboru austriackiego. Liczba dekretów ostatniego rodzaju jest bardzo nieliczna. Do nich należą np. dekret z 19 grudnia 1918 r. o przekazaniu Krajowemu Sądowi Wyższemu w Krakowie niektórych funkcji Sądu Najwyższego w sprawach wyborczych. (Dz. p. № 20, poz. 64), dekret z 31 grudnia 1918 r. o objęciu zarządu Wymiaru Sprawiedliwości w b. zaborze austriackim (Dz. p. № 23, poz. 76), dekret z 8 lutego 1919 r. o zmianach urzędzenia wymiaru sprawiedliwości w tym zaborze (Dz. p. № 15, poz. 200), dekret z 4 lutego 1919 r. o dodatkach krajowych do podatków państwowych (Dz. p. № 14, poz. 189). W razach braku wyraźnego postanowienia, na jakim obszarze obowiązywać ma dany dekret, nasuwa się naogół przypuszczenie, że ma on obowiązywać w całym Państwie, ilekroć w nim wyraźnie inaczej nie zastrzeżone. Wszelako wykładnia taka byłaby oczywiście niewłaściwa, w razach, gdy się jej sprzeciwia sama treść dekretu, np. powołanie w nim władz, godności urzędowych, instytucji i t. d. istniejących tylko w pewnych częściach Rzeczypospolitej Polskiej albo powołanie w nim przepisów obowiązujących tylko w jednym zaborze jako przepisów podstawowych lub uzupełniających lub jako przepisów nowym dekretem zmienionych lub uzupełnionych.

8. Do ostatniej kategorii należy właśnie i dekret z 16 stycznia 1919 r., powołuje się bowiem tylko na przepisy ustawy postępowania cywilnego, obowiązującej w b. zaborze rosyjskim i pomija milczeniem wszelkie przepisy o przerwie czasokresów wskutek wypadków wojennych obowiązujące w zaborze austriackim. Już sam ten układ dekretu 16 stycznia 1919 r., jak niemniej przyczyna jego powstania i tok obrad nad jego projektem (Gazeta Sądowa Warsz. № 8 i 9 z r. 1919) wskazują, że przy wydaniu go ustawodawca nie miał na myśli regulowania stosunków prawnych b. zaboru austriackiego i wprowadzenia tego dekretu na ziemiach tego zaboru. Dekret ten bowiem wyszedł z inicjatywy Warszawskiego Komitetu Giełdowego, a jego pobudką było wywiezienie wielu dokumentów dotyczących zobowiązań prywatno-prawnych z b. Królestwa Kongresowego do Rosji i odcięcie Królestwa od Rosji. Zresztą cała praca nad projektem rzezonego dekretu odbywała się w czasie, kiedy b. zabór austriacki nie był połączony z b. Królestwem. Po dokonaniu zaś tego połączenia a przed wydaniem dekretu wcale nie roztrząsano pytania, czy i o ile odpowiada on systemowi prawnemu i stosunkom prawnym b. zaboru austriackiego. Tak więc historia powstania dekretu 1919 r. o zawieszeniu biegu terminów i przedawnienia odpiera mniemanie, iżby dekret ten miał być wydany dla b. zaboru austriackiego. Do takiego zaś wniosku doprowadza i взгляд, że jeśliby ustawodawca chciał był dekret ten wprowadzić w życie także w b. zaborze austriackim byłby w nim umieścił odpowiedni dodatek, wskazujący na ustawodawstwo tego zaboru, jak to uczynił np. w art. 5 dekretu amnestyjnego z 8 lutego 1919 r. (Dz. p. № 16, poz. 219). Domniemywanie się mocy obowiązującej dekretu z 16 stycznia 1919 r. na obszarze ziem b. zaboru austriackiego jest zaś tem bardziej niedopuszczalne, ponieważ dla tych ziem istniały podówczas odrębne przepisy o wpływie wojny na bieg czasokresów prawnych i osobne władze ustawodawcze. Ta zaś ostatnia okoliczność tłumaczy, czemu dekrety wydawane w czasie przejściowym przez Naczelnika Państwa ograniczały się względem ziem b. zaboru austriackiego tylko

do pytań zasadniczych, jak: ordynacji wyborczej, służby wojskowej, ustroju sądownictwa, amnestji i t. d. Natomiast szczegóły takiego rodzaju, jak moratoria mogły być i były tam wtedy regulowane przez odrębne tamtejsze władze ustawodawcze, Polską Komisję Likwidacyjną i Tymczasowy Komitet Rządzący. Wobec tego przyjść należy do przekonania, że dekret z 16 stycznia 1919 r. jako ustawa okolicznościowa wydana dla b. Królestwa nie obowiązuje na ziemiach b. zaboru austriackiego, jak to już zresztą orzekł pełny komplet Izby III Sądu Najwyższego w orzeczeniu № 27 „Orzecznictwa Sądów Polskich”.

9. Powyższe rozważania ogólne, w zastosowaniu do konkretnego pytania, prowadzą do wniosku:

a) że, o ile chodzi o pierwszy krok wykonania prawa odkupu, t. j. o pozasądowe zażądanie odprzedaży nieruchomości z równoczesnym zaofiarowaniem należytych świadczeń wzajemnych, w ustawach, obowiązujących na obszarze ziem b. dzielnicy austriackiej, brak przepisu prawa, któryby w sposób ogólny upoważniał sądy do uznawania biegu umownego czasokresu prawa odkupu za zawieszony lub przedłużony nawet w razach, gdy okoliczności bezpośrednio lub pośrednio związane z wypadkami wojennymi, przeszkodziły stronie w wykonaniu swych praw we właściwym czasie;

b) że postanowienia rozporządzeń ces. z 8 października 1914 r. (Dz. Pr. P. № 271) i z 30 listopada 1915 r. (Dz. P. P. № 368) przewidują z powodu wypadków wojennych tylko przedłużenie czasokresu do wniesienia skargi o wykonanie prawa wykupu;

c) że jedynie dla wojskowych i dla osób, z wojskowymi zrównanych szczególne przepisy ces. rozp. z 29 lipca 1914 r. (Dz. P. P. № 178) i rozp. z 4 stycznia 1917 r. (Dz. P. P. № 11) przedłużają umówiony termin wykonania prawa odkupu o dni 30 od upływu trzech miesięcy po powrocie uprawnionego ze służby wojskowej lub po ustaniu przeszkody, zrównanej z postanowieniem na służbie wojskowej, czasokres zaś do wniesienia skargi, którego bieg się rozpoczął przed ukończeniem służby wojskowej uprawnionego do odkupu, lub przed ustaniem zrównanej z pozostawianiem na służbie wojskowej przeszkody, przedłużają o cały czas owej służby wojskowej lub przeszkody, a nadto o dalsze trzy miesiące; o ileby zaś rozporządzenia z 8 października 1914 r. i z 30 listopada 1915 r. uzasadniały dalsze przedłużenie czasokresu do wniesienia skargi (np. z powodu zawieszenia czynności sądu przez czas dłuższy, niż czas służby wojskowej strony uprawnionej do odkupu) miałyby to zastosowanie również do osób wojskowych i do osób, z wojskowymi zrównanych;

d) wreszcie, że dekret 16 stycznia 1919 r. (Dz. Pr. № 9 poz. 121) nie ma mocy obowiązującej na obszarze b. dzielnicy austriackiej.

O powyższem wyjaśnieniu przez Sąd Najwyższy kwestji o jakiej na początku niniejszego mowa, mam zaszczyt Panu Ministrowi zakomunikować. Pierwszy Prezes: *Srzednicki*”

Warszawa, dnia 6 czerwca 1922 r.

Za Ministra:
Podsekretarz Stanu

Z. Rymowicz

PISMO OKÓLNE № 312/I. P. K./22

w przedmiocie

przejścia na Państwowy Bank Rolny uprawnień Zarządu Likwidacyjnego Oddziałów Banku Włościańskiego na terenie Państwa Polskiego.

Do Panów Prezesów sądów okręgowych w b. zaborze rosyjskim.

Proszę Pana Prezesa o zwrócenie uwagi wydziałów hipotecznych i notariuszów, że wszystkie uprawnienia Zarządu Likwidacyjnego Oddziałów Banku Włościańskiego na terenie Państwa Polskiego od dn. 1 lipca r. b. przechodzą na Dyрекcję Państwowego Banku Rolnego stosownie do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 stycznia 1922 r. (D. U. R. P. № 10 poz. 71).

Warszawa, dnia 10 czerwca 1922 r.

Za Ministra:
Podsekretarz Stanu
Z. Rymowicz

Z A W I A D O M I E N I A :

W Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej zostały ogłoszone następujące ustawy i rozporządzenia Rządu, dotyczące zakresu działania Ministerstwa Sprawiedliwości:

№ 21 z dn. 31 marca 1922 r.: Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 6 marca 1922 r. w przedmiocie rozciągnięcia dekretu o rejestrze handlowym i ustawy o spółdzielniach na województwa: nowogródzkie, poleskie i wołyńskie oraz na powiaty: białowieski, grodzieński i wołkowyski województwa białostockiego (poz. 170).

№ 22 z dn. 3 kwietnia 1922 r.: Oświadczenie Rządowe z dnia 21 marca 1922 r. w przedmiocie przystąpienia Węgier do międzynarodowej Konwencji, dotyczącej ochrony utworów literackich i artystycznych, podpisanej w Bernie dnia 9 września 1886 r., a przejranej w Berlinie 13 listopada 1908 r. oraz do protokołu dodatkowego z dnia 20 marca 1914 r. do tejże Konwencji (poz. 182).

№ 24 z dn. 8 kwietnia 1922 r.: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 marca 1922 r. w przedmiocie zmiany właściwości terytorjalnej sądów okręgowych we Włocławku i w Warszawie (poz. 202).

№ 26 z dn. 13 kwietnia 1922 r.: Ustawa z dnia 7 kwietnia 1922 r. zmieniająca niektóre postanowienia ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o uposażeniu sędziów i prokuratorów Rzeczypospolitej Polskiej i noweli do tej ustawy z dnia 23 czerwca 1921 r. (poz. 214).

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 lutego 1922 r. w przedmiocie dylokacji sądów powiatowych w powiecie podgórkim w okręgu sądu okręgowego w Krakowie (poz. 215).

№ 27 z dn. 15 kwietnia 1922 r.: Oświadczenie Rządowe z dnia 27 marca 1922 r. w przedmiocie przystąpienia Stanów Zjednoczonych Brazylii do międzynarodowej konwencji, dotyczącej ochrony utworów literackich i artystycznych, podpisanej w Bernie dnia 9 września 1886 r., a przejranej w Berlinie dnia 13 listopada 1908 r. oraz do Protokołu dodatkowego z dnia 20 marca 1914 r. do tejże konwencji (poz. 221).

Rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Skarbu z dnia 11 kwietnia 1922 r. o przejęciu Zakładu wychowawczo-poprawczego w Przedzielnicy pod zarząd Ministerstwa Sprawiedliwości (poz. 224).

№ 28 z dn. 24 kwietnia 1922 r.: Ustawa z dnia 7 kwietnia 1922 r. o zmianie w ustawach o uposażeniu z dnia 13 lipca 1920 r. postanowień, dotyczących podziału na grupy ze względu na stosunki rodzinne (poz. 227).

№ 30 z dn. 28 kwietnia 1922 r.: Ustawa z dnia 7 kwietnia 1922 r. w przedmiocie uzupełnienia i zmian w ustawie z dnia 7 maja 1920 r. o likwidacji serwitutów na terenie b. Królestwa Kongresowego (poz. 239).

№ 32 z dn. 5 maja 1922 r.: Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 kwietnia 1922 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Skarbu i Zdrowia Publicznego o opłatach za czynności sądowo-lekarskie w b. zaborze rosyjskim (poz. 262).

№ 33 z dn. 10 maja 1922 r.: Ustawa z dnia 31 marca 1922 r. w przedmiocie zmiany niektórych przepisów o opodatkowaniu spadków i darowizn (poz. 263).

Ustawa z dnia 7 kwietnia 1922 r. o łączeniu się spółdzielni (poz. 265).

№ 35 z dn. 21 maja 1922 r.: Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 4 kwietnia 1922 r. w przedmiocie zmiany właściwości terytorjalnej sądów pokoju w powiatach: gostynińskim w okręgu sądu okręgowego we Włocławku i łowickim w okręgu sądu okręgowego w Warszawie (poz. 300).

№ 38 z dn. 26 maja 1922 r.: Ustawa z dnia 26 października 1921 r. o opłatach stemplowych od weksli (poz. 313).

Ustawa z dnia 24 marca 1922 r. w przedmiocie zmiany art. 17 ustawy z dnia 26 października 1921 r. o opłatach stemplowych od weksli (poz. 314).

Rozporządzenie Ministra Skarbu i Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 maja 1922 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu celem wykonania ustawy z dnia 26 października 1921 r. o opłatach stemplowych od weksli (poz. 317).

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości i Skarbu z dnia 8 maja 1922 r. dla obszaru b. dzielnicy austriackiej w przedmiocie należności stemplowych od niektórych podań, wnoszonych do sądów oraz od zaświadczeń sądowych i notarialnych (poz. 322).

№ 41 z dn. 8 czerwca 1922 r.: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 maja 1922 r. w sprawie zmiany przepisów o djetach i kosztach podróży (poz. 347).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 maja 1922 r. w przedmiocie taksy dla pisarzy hipotecznych (poz. 352).

№ 42 z dn. 9 czerwca 1922 r.: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 maja 1922 r. w przedmiocie rozciągnięcia mocy obowiązującej ustawy z dnia 18 grudnia 1920 r. o ochronie lokatorów na województwa: nowogródzkie, poleskie i wołyńskie oraz na powiaty: białowieski, grodzieński i wołkowyski województwa białostockiego (poz. 356).

K O N K U R S Y.

W sądach okręgowych w Czortkowie, Przemyślu i Złoczowie opróżniły się posady (po jednej) naczelników kancelarii sądowej z uposażeniem X stopnia służbowego, składającym się z płacy zasadniczej, dodatku za wysługę lat i stosownego dodatku drożyznianego.

Kompetenci o te posady względnie w międzyczasie opróżnić się mogące takie posady przy innych sądach okręgowych, wniosą udokumentowane podania w drodze służbowej najdalej do dnia 30 czerwca 1922 r. na ręce prezesa sądu apelacyjnego we Lwowie.

W sądach okręgowych w Czortkowie, Złoczowie i Brzeżanach opróżniły się posady prowadzących księgi gruntowe (po jednej) z usposażeniem IX stopnia służbowego tj. płacą zasadniczą 1.050 Mk. miesięcznie, dodatkiem za wysługę lat i odpowiadającym stosunkom rodzinnym dodatkiem drożyznianym.

Ubiegający się o te posady winni wnieść należycie udokumentowane podanie, w przepisanej drodze służbowej do prezesa sądu apelacyjnego we Lwowie najdalej do dnia 30 czerwca 1922 r.

W okręgu lwowskiego sądu apelacyjnego będzie obsadzoną posada starszego dozorca więźniów w sądzie okręgowym w Tarnopolu i ewentualnie takie same posady w innych sądach okręgowych w międzyczasie opróżnić się mogące. Kandydaci ubiegający się o powyższe posady mają wnieść w drodze służbowej odpowiednio udokumentowane podania wprost do Prezydium sądu apelacyjnego we Lwowie do dnia 10 lipca 1922 r.

WIADOMOŚCI O WYDAWNICTWACH.

„Cena prenumeraty *Dziennika Ustaw* — została decyzją Pana Ministra Sprawiedliwości dnia 31 maja b. r. dla sędziów i prokuratorów wszystkich stopni obniżona do dwu trzecich ceny normalnej. Zarządzenie to wchodzi w życie od 1 lipca b. r.

Prenumerata za III kwartał r. b. wynosi zatem dla pp. sędziów i prokuratorów 1000 mk. zamiast 1500 mk.”.